

Spaan, Nicolaas. — Dir. der Kon. Ver. Tapijtfabrieken N.V. — Geb. 5 Dec. 1895 te Rotterdam, als zoon van Arie Spaan, geb. 26 Febr. 1865 en Anna Maria van Leeuwen, geb. 6 Mrt. 1866. — Geh. 24 Juni 1920 te Rotterdam met

Johanna Maria Gilliéron, uit welk huwelijk geboren werden: Arie, op 22 Juni 1922 en Dirk Willem, 11 Juni 1925. — Nadat S. de 5-j. H.B.S. had bezocht, trad hij in dienst bij de Twentsche Bank te Rotterdam, waar hij voornamelijk werkzaam was bij den accountantsdienst.

Vervolgens kwam hij bij de Kon. Ver. Tapijtfabrieken, waar hij op 1 Apr. 1927 werd benoemd tot proc. houder en

waarvan hij, nadat hij op 1 Jan. 1931 was benoemd tot adj. dir., in 1932 directeur werd. — De K.V.T. werd gesticht in 1797 door Sauret en Birnie, die zich twee jaar later associeerden met van Calcar en van Doorninck. Het fabrieksterrein werd van de gem. Deventer gekocht en het karakter van werkverschaffingsinstituut, waarvoor eigenlijk in 1777 de fabriek was gebouwd, en als katoen- en

later als dweilenfabriek was ingericht, werd eraan ontnomen op voorwaarde, dat 50 behoeftigen van de gemeente er werk zouden vinden. De beroemdheid, welke Deventer door zijn tapijtenfabriek geniet, is begonnen bij het herstellen van een echt Smyrna-vloerkleed van raadpensionaris Schimmelpenninck, waarin een gat gebrand was, dat door den zoon van den dir. Birnie werd hersteld. Tijdens dit werk rijpte in dezen het plan om een weefgetouw te construeeren, waardoor het mogelijk zou zijn even mooie tapijten te vervaardigen als het beschadigde Smyrna-kleed. Als gevolg hiervan is aan de K.V.T. meermalen opdracht gegeven tapijten te vervaardigen voor paleizen, kasteelen en oud-adellijke behuizingen. In 1848 werd de fabriek omgezet in een Mij. met W. F. Kronenburg als dir. en als een der eerste aandeelhouders Z.M. Koning Willem III. Toen werden vervaardigd Smyrna-, Doorniksche, Gonje-, Sajetten en Koehaar karpetten, waarvan vooral de Smyrna- of Deventer tapijten een groote vermaardheid verwierven. Daar steeds meer behoefte bleek te ontstaan aan groote ruimte, werd in 1903 besloten tot het bouwen van een geheel nieuwe fabriek, die in 1904 in gebruik werd genomen. Tijdens de directie van J. G. Mouton had een samensmelting plaats van de Kon. Dev. Tapijtfabriek, de Kon. Kralingsche Tapijtfabriek „Werklust” en van de 's-Gravenhaagsche Smyrna-tapijtfabriek. Tot directeuren dezer vereenigde bedrijven werden benoemd W. L. Stevens en H. W. J. Hellebrekers, terwijl Mouton werd opgenomen in den raad van commissarissen. Aanvankelijk mocht de K.V.T. zich in een grooten bloei verheugen, doch allengs ondervond ook zij den invloed van de slechter wordende tijdsomstandigheden. Door de tegenmaatregelen der directie, waarin ook N. Spaan in 1932 werd opgenomen, was het mogelijk de crisis het hoofd te bieden. — S. is voorts comm. van de N.V. Wollendekenfabrieken „Nederland”, van de N.V. Stoomfabr. v. Verduurzaamde Levensmiddelen „De Ster” en van de fa. H. Hellebrekers & Zonen te Rotterdam, terwijl hij voorts nog best. lid is van de Ver. v. Actieve Handelspolitiek. - Beukelsdijk 180, Rotterdam.